

Vant fram med aksjon

SEIRET: Rebecca Hjelldset (15), Maria Oisbø (15) og Mathilde Sandov (15).
SIDE 18 OG 19

Hvem lytter de på her?

SIDE 4 OG 5

Romerrikes Blad

fb.no

TORSDAG

21. NOVEMBER 2013

Nr 270, uke 47

112. årgang

Løssalg kr 25

ILLUSTRASJONSFOTO: LISBETH ANDRESEN

RØMERRIKE NÅR NYE HØYDER

HØYDE OVER HAVET · 121.5 m.
SØRUMSAND
Fra Oslo 37²⁴ km. Fra Skulerud 56²⁸ km.

+20 cm

Sparer tusener på buss

BUSS TIL JOBB: Jan Egnér fra Aurskog ble lei av bilkjøene. Han sparer mye på å bruke bussen.
SIDE 6 OG 7

Velger LSK eller Vålerenga

ETTERTRAKTER: Simen Kind Mikalsen.
DEL 2, SIDE 4 OG 5

DEL 2,
SIDE 10 OG 11

SPAR

EUROSPAR

Finn din nærmeste butikk på www.spar.no

Tilbudene gjelder t.o.m. lørdag 23/11.

Et stort utvalg
Grandiosa, Big One
og Originale pizza

÷40%

Julepølse

køkt/røkt/kjøttlik, 400 g, Gilde 4,25/kg

16,90

Bendit Mango/
Ananas/Kiwi 6 pk

÷40%

Alltid tilbud på noe godt!

7 028990 010055

Begrensninger på tilbudene kan forekomme. Vi tar forbehold om trykfeil og utsolgte varer. Salg kun til private husholdninger.

STIGER FRAM: Ingunn Servold viser hvor nye høyere Sørumsand ligger over havet i dag sammenlignet med 1954. For ingeniør Jan Ronald Helander betyr det at man må holde tunga rett i munnen når nye og gamle målinger skal passe i hop.
ALLE FOTO: KAY STENSHENNET

I DAG:
mitt romerike

PLUSS

Nå stiger Romerike

Fra 1. desember løftes 91 Stomperud ytterligere 20 centimeter over havet på Sørumsand, og ved årsskiftet rykker Fjellsjøkampen fra Lushaugen i kampen om å være Romerikes høyeste punkt.

Rune Fjellvang
ruf@rb.no

900 49 489

ROMERIKE

– Ta det med ro, du vil ikke merke noe rykk når vi stiger, sier Ingunn Servold og løfter tommestokken ved statuen av Stomperud som er plassert ved Urskog-Hølandsbanens stasjon på Sørumsand. Hun er fagsjef geodata i Sørums kommune og har fått en landheving på 20 centimeter i fanget som må justeres inn fra 1. desember.

– Da må vi holde tunga rett i munnen så avløpet får rett fall og slik at veier som bygges fra to kanter treffer hverandre på samme centimeteren, sier Jan Ronald Helander, som er ingeniør på den samme geodataavdeling.

Eller landmåler på et mer folkelig språk.

Trykket ned av isen

Justeringen nå er en arv etter en istid som tok slutt for rundt 10.000 år siden. Landet fortsetter å stige noen millimeter i året etter å ha vært trykket ned av en iskappe på flere kilometers tykkelse.

– For Romerikes del stiger landet raskere enn det havet stiger. Og landhevingen er størst mot øst, jo nærmere Botnenviken man kommer, forklarer Morten Hoff, geovekstansvarlig for Akershus ved Kartverket Oslo.

Han forteller at Romerike stiger fra 14 til 23 centimeter, minst innerst i Skrukkelia i Hurdal og mest på Arnes.

Dagens høydesystem stammer fra 1954 og har vesentlige mangler. Det er nemlig ikke korrigert for landhevingen de siste 60 årene.

Stiger mest i Trysil

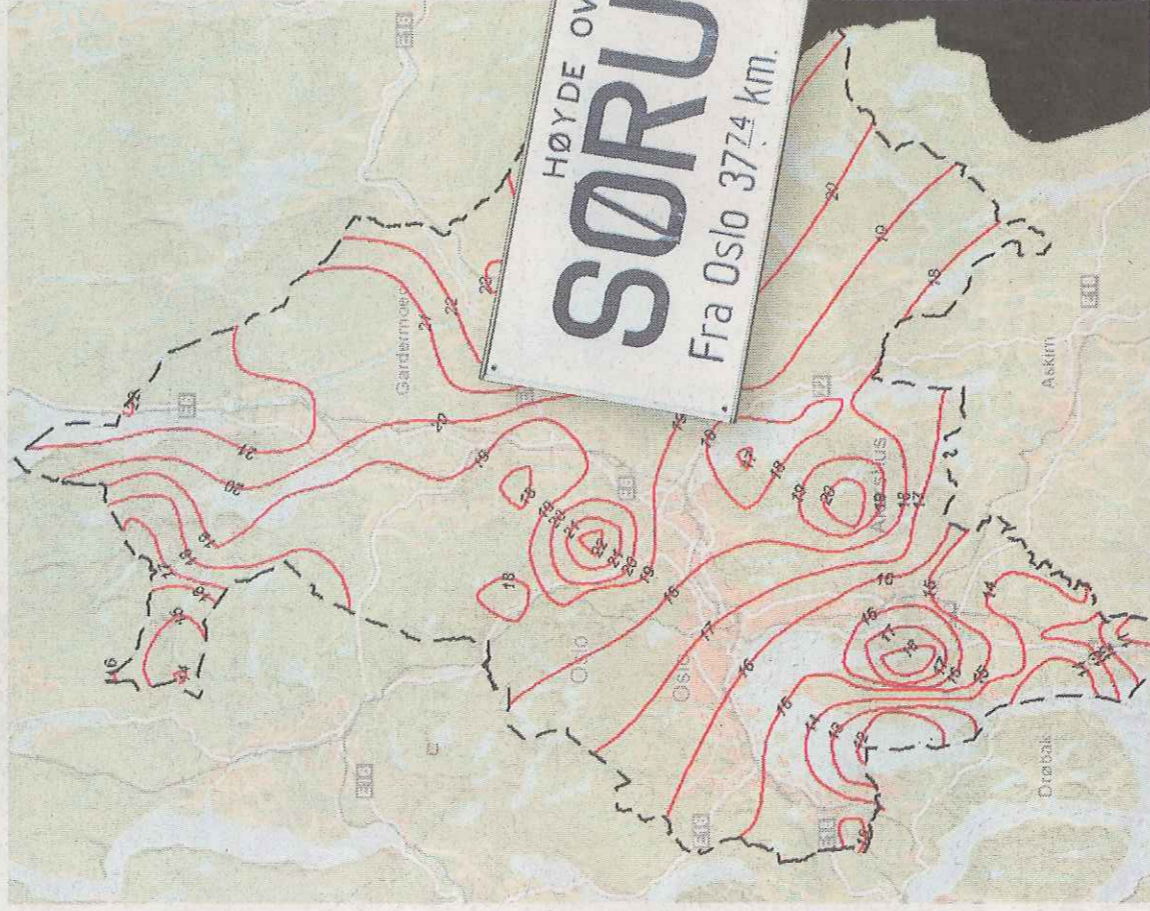
– På Sørlandet er høyden justert ned 10 centimeter. I Trysil snakker man om 40 centimeter i pluss, sier Morten Hoff.

I Sørum er Ingunn Servold glad for at man holder seg innenfor 20-centimeteren i alle beboede områder av kommunen.

– Da er det verre for Aurskog-Høland og Nes som får en ujevvn fordeling av landhevingen, sier hun.

Men hvorfor er egentlig en slik justering så viktig?

Presisjonsposisjonering og bruk av sa-

HEVER KOMMUNEN: Fagleder Ingunn Servold og ingeniør Jan Ronald Helander ved geodata i Sørums kommune viser hvor mye høyere over havet 91 Stomperud vil hise med hånda mot lua etter 1. desember. Etter 60 år må kartene justeres på grunn av 10.000 år gammel is.

ROMERIKES TAK: Utsikten fra Fjellsjøkampen i Hurdal blir liggende 17,5 centimeter høyere på kartet fra nyttår. Snart er topp 812,5 meter over havet.

FOTO: HALLGEIR B. SKJELSTAD

LANDHEVNINGEN: Slik stiger Romerike fram mot nyttår. I grove trekk er landhevingen størst mot øst.

ISOLINEKART: STATENS KARTVERK

tellitknologi (gps) blir stadig viktigere i en rekke bransjer, og da er nøyaktige høyder avgjørende.

I anleggsbransjen trenger en nøyaktige posisjon og høyder når en skal plassere hus og veier. Innen vann og avløp er nøyaktig høyde avgjørende dersom en skal få rør og ledninger til å helle rett. De nye høydene får derfor mest å si for planleggere, arkitekter og entreprenører.

Toppene blir høyere

Landhevingen fører heller ikke til merkbart tynnere luft på de høyeste fjelltoppene på Romerike.

– Men det er i hvert fall klart at Fjellsjøkampen styrker sin posisjon som Akershus høyeste topp, sier Morten Hoff. Nærmeste konkurrent, Lushaugen

litt lenger vest i Hurdal, taper to og en halv centimeter i denne konkurransen.

Ved Kartverket på Hønefoss pusser man på de ferske tallene og justerer opp Fjellsjøkampen 17,5 centimeter til 812,485 meter.

Lushaugen strekker seg bare 15 centimeter og blir stående på 812,36 meter over havet.

– Det er med forbehold om at våre tall virkelig angir de aller høyeste punktene på disse stedene, understreker Hoff.

Øyeren vil stige

Når det gjelder Romerikes laveste punkt, varierer dette i høyde fra dag til dag året igjennom.

Men Øystein Raifoss, som er sjefinge-

nør i E-CO Vannkraft og plassert på Solbergfoss kraftstasjon, lover at ingen arealer på Romerike blir satt under vann når høyeste regulerte vannstand i Øyeren øker fra 101,34 cm til 101,51 centimeter over natta.

– Som en kuriositet kan jeg nevne at da de gamle kraftanleggene i Glomma ble bygd, opererte de med et eget høydesystem som ligger 1,37 meter høyere enn det Statens kartverk har operert med. Men tallene vi bruker i dag er justert etter 1954-standarden, understreker han.

Så blir det å håpe at det ikke blir noen stor fartshump på E6 når Nedre Romerike skifter standard 1. desember, en måned før Øvre Romerike.

Enebakk følger etter 1. februar 2014.